

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

PELTONEN, HELKA: Fournierin gangreenin ylipainehappihoito Tyksissä vuosina 2002–2014

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 20s.

Kirurgian oppiaine

Huhtikuu 2016

Lihaskalvoa pitkin leviävää kuoliota aiheuttavaa bakteeritulehdusta kutsutaan nekrotisoivaksi faskiitiksi. Perineumin alueen nekrotisoivaa faskiittia kutsutaan Fournierin gangreeniksi. Usein potilaat ovat diabeetikkoja, joilla iho- tai anorektaali-infektio leviää ensin kivespussiin ja siitä lihaskalvoja pitkin abnominiaali- ja gluteaalialueille. Altistavana tekijänä saattaa olla myös edeltävä trauma tai kirurginen toimenpide. Fournierin gangreenin ensisijainen hoito on kaiken kuolioituneen kudoksen välitön poistaminen kirurgisesti yhdistettynä laajakirjoiseen antimikrobilääkitykseen. Sen hoitoon käytetään myös ylipainehappihoitoa (HBO-hoito, eli Hyperbaric oxygen therapy), joka perustuu anaerobibakteerien kasvun ja toksiinien tuoton estämiseen sekä leukosyyttien toiminnan parantamiseen iskeemisessä kudoksessa.

Suomessa Fournierin gangreeni -potilaiden ylipainehappihoito on keskitetty Turun yliopistolliseen keskussairaalaan. Tyksissä ylipainehappihoidolla hoidettuja Fournierin gangreeni -potilaita oli yhteensä 52. Tässä tutkimuksessa on etsitty kaikkien Tyksissä vuosina 2002–2014 ylipainehappihoidolla hoidettujen Fournierin gangreeniin sairastuneiden sairauskertomukset ja kerätty tietoja Excel-taulukkoon. Tarkat tiedot on kerätty 20 varsinais-suomalaisen potilaan sairauskertomuksista. Tutkimuksessa tarkastellaan muun muassa näiden potilaiden sairauden kulkua, kuolleisuutta ja sairauden etiologiaa.

Keskimäärin potilaat olivat yli 60-vuotiaita miehiä, joiden BMI oli 32. Sarastuneista 30 %:lla oli diabetes, 45 %:lla verenpainetauti ja 35 %:lla merkittävä psykiatrinen sairaus. Kuolleisuutta Fournierin gangreeniin lisäävät tämän tutkimuksen mukaan merkittävästi perussairauksien määrä ja sairaalaantuloviive.

Monissa tutkimuksissa on todettu kuolleisuuden vähentyneen ylipainehappihoitoa käytettäessä verrattuna siihen, ettei HBO-hoitoa käytetä. Tässä tutkimuksessa mortaliteetti oli 10% ja se on aiemmissa suomalaisissa tutkimuksissa on ollut samaa luokkaa.

Avainsanat: Fournierin gangreeni, ylipainehappihoito, nekrotisoiva faskiitti